

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
24. prosinca 1952.
Izlazi tjedno
God. I. Broj 19
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Konstituiranje Narodnih odbora

U toku ovog mjeseca održane su u njihovim centrima sjednice Narodnih odbora općina Šibenik-vanjski, Tijesno, Skradin, Đevrske i Vodice na kojima je izvršeno njihovo konstituiranje.

Na svim sjednicama izvršena je verifikacija odborničkih mandata i odbornici su nakon toga položili zakletvu. Izabrani su i predsjednici tih odbora. Narodni odbor Šibenik-vanjski za predsjednika je izabrao Vinka Petrinu, Tijesno Milivoja Juragu, Skradin Ivana Babića, Đevrske Milana Čakića, a Narodni odbor općine Vodice Rudolfa Alfireva. Pored toga, osnovani su pojedini savjeti i komisije u koje su uključeni skoro svi odbornici.

Dosadašnji predsjednici podnijeli su novom odboru izvještaj o radu za vrijeme od posljednje sjednice prethodnog Narodnog odbora.

Potrebno je istaći, da su na prvoj sjednici prisustvovali skoro svi odbornici koji su živo učestvovali u radu odbora. Ta činjenica kao i uključivanje velikog broja odbornika u rad savjeta i komisija daje naslutiti da će novi odbori općina sa više uspjeha riješavati raznovrsne zadatke, koji se pred njima nalaze.

Proslava Dana naše junačke Armije

Dan naše Armije svečano je proslavljen u gradu i u većim centrima na području kotara. I ovogodišnja proslava bila je značajna manifestacija čvrstog jedinstva naroda i njegove Armije.

Na sastancima radnih kolektiva kao i na skupovima pripadnika JNA koji su održani po garnizonima uoči Dana Jugoslavenske narodne armije, došla je do punog izražaja odlučnost naroda i Armije za očuvanje slobode i nezavisnosti svoje socijalističke domovine. I ovom prilikom manifestirana je ljubav i odanost Vrhovnom komandantu oružanih snaga FNRJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu i Savezu komunista Jugoslavije.

U nedjelju ujutro 21. ov. mj. na Poljani maršala Tita bili su postrojeni rezervni oficiri i pripadnici predvojničke obuke. Smotru ovih jedinica izvršili su kapetan fregate Mili Počuća i predstavnik vlasti Iviša Baranović.

Na počasnoj tribini nalazili su se predstavnici JNA, Narodne vlasti, Saveza komunista, Narodnog fronta, Udruženja rezervnih oficira, te predstavnici ostalih organizacija. O značaju Dana JNA prisutnima su govorili Joso

Ninić u ime Narodne vlasti i Saveza komunista Hrvatske, Jerko Tešulov, predstavnik Udruženja rezervnih oficira i kapetan fregate Dmitar Lukač u ime Jugoslavenske narodne armije.

Na kraju su podijeljena odlikovanja, pohvale i nagrade najboljim nastavnim centrima i pojedinim omladincima i omladinkama obveznicima predvojničke obuke.

Istoga dana navečer u Narodnom kazalištu održana je svečana akademija, a na sam

dan proslave u Mandaljini je izvršena smotra jedinica šibenskog garnizona. Postrojenim jedinicama govorili su kapetan fregate Mili Počuća i politički sekretar Kotarskog komiteta Pere Skarica. Nakon toga pročitana je Naredba Vrhovnog komandanta o u naprednjima i odlikovanjima

pripadnika JNA.

Poslije podne u Domu JNA bio je prijem na kojem su predstavnici vlasti, Saveza komunista, poduzeća i ustanova čestitali kapetanima fregate Mili Počući i Dmitru Lukaču Dan Jugoslavenske narodne armije.

Svečana AKADEMIJA

U nedjelju navečer 21. ov. mj. održana je u Narodnom kazalištu svečana akademija u čast Dana Jugoslavenske narodne armije, kojoj su, pored velikog broja građana, prisustvovali predstavnici JNA, Saveza komunista, Narodne vlasti, Narodnog fronta, predstavnici masovnih i društvenih organizacija, te javni i kulturni radnici.

O godišnjici Jugoslavenske narodne armije govorio je kapetan fregate Dmitar Lukač. Njegovo izlaganje bilo je često prekidano odobravanjem i poklicima Vrhovnom komandantu drugu Titu, Savezu komunista Jugoslavije, socijalističkoj domovini i našoj junačkoj Armiji.

Nakon toga je izveden umjetnički program u kojem su, pored muzike šibenskog garnizona, učestvovali Dragan Milovanović, Bruno Belamarić, Gorjana Živković, Ivo Rak, te članovi Narodnog kazališta Marta Krušlin i Zvonko Jelačić, kao i grupa mornara.

Gledaoci su naročito toplu pozdravili pripadnike JRM koji su izveli nekoliko narodnih kola.

Odlikovani obveznici predvojničke obuke

Na prijedlog uprava poduzeća Ministarstvo Narodne odbrane odlikovalo je odlikovanjem predvojničke obuke omladince:

1. Slavica Luku pok. Marka, 2. Bjažić Srećka Cjrinog, 3. Trlaja Tomislava Josinog, 4. Ninić Anđelka pok. Niše i 5. Lučić Mirka Antijnog.

Predsjednik NO-a gradske općine Šibenik a na prijedlog uprava poduzeća donio je odluku da se za besprijekoran rad i zalaganje u ličnom i skupnom usavršavanju vojničkog znanja, u čast 11-godišnjice osnutka Jugoslavenske narodne armije nagrade i pohvale najbolji centri i pojedini obveznici predvojničke obuke.

1. Dodjeljuje se prelazna zastavica JNA radničkom centru Brodoremontnog zavoda kao najboljem nastavnom centru predvojničke obuke.

Dodjeljuje se prelazna zastavica Gradskog komiteta NOH-e radničkom nastavnom centru Luka i skladišta zbog vrlo dobrih rezultata postignutih u predvojničkoj obuci.

Dodjeljuje se prelazna zastavica JNA učiteljskoj školi kao najboljoj školi, koja je među školama postigla najbolje rezultate u predvojničkoj obuci u periodu takmičenja u čast 11-godišnjice osnutka JNA. Kao najboljem razredu učiteljske škole dodjeljuje se prelazna zastavica IV. ab-razredu.

II. Pohvaljuje se radnički nastavni centar Tvornice elek-

troda i ferolegura za dobre rezultate postignute u predvojničkoj obuci.

III. Odlikuju se značkom predvojničke obuke, pohvaljuju i nagraduju knjigama omladinci i omladinke iz nastavnih centara i to u Brodoremontnom zavodu 13 omladina, u gradskom nastavnom centru 7, »Tehnika«-Ražine 36, »Izgradnja« 11, Tvornica glinice i aluminijuma — Izovac 8, Škola učenika u privredi (gradska) 6, Tvornica elektroda i ferolegura 9, Luka i skladišta 4, gimnazija 25, Učiteljska škola 14, Škola za liječničke pomoćnice 9 omladina i omladinki.

Predstavnici Armije posjetili dječji dom

Predstavnici Jugoslavenske narodne armije posjetili su na Dan JNA svoje štite-nike u dječjem domu »Petar Grubišić«. Tom prilikom oni su djeci predali kao svoj dar čokoladu i bombone. Djeci je govoreno o značaju Dana JNA, a pionirka Katica Slobodan pozdravila je u ime ostale djece predstavnike naše Armije i čestitala im 11-godišnjicu osnivanja JNA. Ona im je obećala da će se pionirke trudi

ti za još veći uspjeh u učenju.

Djeca su otpjevala nekoliko pjesama, a pored toga igrala su se i kola uz pratnju muzike Garnizona. Razdragana djeca su često klicala drugu Titu, Jugoslavenskoj narodnoj armiji i socijalističkoj domovini.

Ovoj priredbi prisustvovala je drugarica Ksenija Skarica, organizacioni sekretar Gradskog komiteta.

Nastradao motorni jedrenjak kod Zlarina

20. ovog mjeseca navečer oko 19 sati talijanski motorni jedrenjak »Fulvia« II. nasukao se je na otoku Obunjak u blizini Zlarina. Prethodno je na jedrenjaku, nosivosti od 13 vagona sa petoricom članova posade, došlo do kvara na brodomskom kormilu uslijed čega je jedrenjak udario o hrid otoka Velika sestra, a potom nosćen morskim strujom bačen na otok Obunjak. Zbog jakog udara na brodomskom kormilu otvorena je rupa uslijed čega je brod i potonuo.

Sutradan oko 17 sati na mjesto nezgode pristigli su u pomoć od strane lučke kapetanije motorni brodovi »Suzac« i »Pagar« sa jednom svojom splavi u namjeri da ga izvuku sa dna. Međutim, u tome nisu uspjeli. Poslije nekoliko sati stigla je ekipa Brodospasa sa jednom dizalicom. Ona je usprkos jake bure, koja je sprječavala normalan tok radova, uspjela da za svega devet sati jedrenjak izvuče i prethodno da istovari teret sa njega. Motorni jedrenjak je 22. ov. mj. dotegljen u šibensku luku, gdje će biti izvršen potrebiti popravak, kako bi brod mogao nastaviti svoj put za Grčku.

Efikasna pomoć i veliko zalaganje kolektiva Brodospasa oko spašavanja potonulog jedrenjaka onemogućila je njegovo potpuno razbijanje.

Željeznička nesreća

U noći od 19. na 20. ov. mj. na željezničkoj stanici Perković došlo je do teže sudara putničkog i teretnog vlaka. Naime, putnički vlak iz Splita, koji je dolazio u Perković, naišao je na četvrtom kolosjeku na teretni vlak, a koji je inače čekao ovoga u stanici. Tom prilikom teže je ranjen vlakodova putničkog vlaka, koji je u kritičnom času iskočio iz njega, dok je lakše ranjeno još sedam putnika, kojima je odmah pružena pomoć.

Uslijed sudara oštećene su obje lokomotive i jedan vagon, čija ukupna šteta iznosi u vrijednosti od 300.000 dinara. Poslije zakašnjenja od 160 minuta putnički vlak prosljedio je put za Zagreb. O ovom sudaru, koji je mogao imati nesumnjivo i težih posljedica, vode se izvidi,

Gospodarsko prosvječivanje u općini Skradin

Nedavno je u Skradinu formirana komisija koja će rukovoditi gospodarskim prosvječivanjem na području NO-a općine Skradin. Na sastanku, kojem su prisustvovali predstavnici NO-a općine, zatim predstavnici politič-

kih i društvenih organizacija, donesen je plan i program rada za iduću godinu. Za predsjednika komisije izabran je drug Ignjatije Lalić, tajnik NO-a općine, a za tajnika drug Ante Bumber, direktor osmogodišnje škole.

Odjek prekida diplomatskih odnosa s Vatikanom

Narod odobrava odluku svoje Vlade

Odluka Vlade FNRJ o prekidu diplomatskih odnosa s Vatikanom izazvala je kod naših građana zadovoljstvo i odobravanje. Pored toga naši ljudi su pokazali velik interes za govor druga Kardelja koji je održao na sjednici Vanjskopolitičkog odbora Narodne skupštine. U njemu je drug Kardelj razglotito mračnu i neprijateljsku politiku Vatikana koju on vodi protiv interesa naše zemlje i naroda.

Svoju odlučnost protiv te neprijateljske politike naši građani manifestiraju na brojnim sastancima i konferencijama. Oni tom prilikom upućuju telegrame Saveznoj Vladi i Ministarstvu vanjskih poslova u kojima pozdravljaju odluku Vlade o prekidu diplomatskih odnosa s Vatikanom.

Pomorsko građevno poduzeće pozdravlja Odluku

Dana 22. XII. o. g. radni kolektiv Pomorskog građevnog poduzeća u Šibeniku održao je masovni sastanak. Na tom sastanku proučio se govor Ministra vanjskih poslova FNRJ druga Kardelja. Nakon toga drug Nikola Juraga održao je referat u kojem je iscpinno iznio politiku Vatikana prema našim narodima. Posebno je istaknuo politiku Vatikana prema socijalističkoj Jugoslaviji, od njenog osnutka do danas. Prisutni su toplu pozdravili njegove riječi, kojima je opisao rad jednog dijela svećenika za vrijeme NOB-e. Ti nenarodni svećenici iskorištavali su svećeničko ruho ukazivajući pomoć ustašama, Njemcima i Talijanima, protiv svog vlastitog naroda. Danas Vatikan preko tih istih svećenika vodi gnjusnu politiku klevete i laži prema našoj zemlji rukovodstvu i Partiji. Kraj govora druga Jurage bio je bučno pozdravljen od radnog kolektiva, koji je ispunio dvoranu crvenog kutića na Dobriki.

Prisutni su jednoglasno prihvatili prijedlog, da se Mi-

nistarstvu vanjskih poslova FNRJ pošalje slijedeći telegram:

»Radni kolektiv Pomorskog građevnog poduzeća u Šibeniku, na svom protestnom mitingu održanom dana 22. XII. pozdravlja opravdanu odluku naše Vlade, o prekidu diplomatskih odnosa s Vatikanom.

Ta nam je odluka tim draža, jer nam je poznato, da Vatikan uz pomoć nekih svećenika, koji se još nisu odrekli uštaškog poglavnik, izmišlja gnjusne klevete i laži protiv naše zemlje, rukovodstva i Partije. Takvim svojim radom, oni su se našli na istoj liniji za povampirenim iredentom i njihovim informbirovskim saveznicima.

Nije prvi put u historiji, da Vatikan zaklanjajući se svećeničkim ruhom, radi protiv interesa našeg naroda. U tom su nekad imali i uspjeha. Međutim, zaboravljaju da današnja naša država nije bivša Austrougarska niti aleksandrova Jugoslavija. Zaboravljaju, da se politička i kulturna svijest naših naroda, da-

Miting radnika u Ražinama

U ponedjeljak 22. prosinca o. g. radni kolektiv Tvornice i valjaonice aluminija u Ražinama sa ostalim radnicima na gradilištu održao je miting na kojemu je radnik Ante Baljkas govorio o neprijateljskoj politici Vatikana protiv naše zemlje. Prisutni radnici su često prekidali izlaganje druga Baljkasa i kličući drugu Titu, Kardelju, Savezu komunista, Jugoslavenskoj narodnoj armiji i socijalističkoj domovini. Prisutni radnici su naročito oduševljeno pozdravili upućivanje telegrama Saveznoj Vladi u kojem oni pozdravljaju i odobravaju odluku Vlade o prekidu diplomatskih odnosa s Vatikanom.

„Jadranka“ za Odluku

Radni kolektiv tvornice »Jadranka« također je održao masovni sastanak na kojem je direktor tvornice Mijo Blaće govorio o politici Vatikana koja je naročito usmjerena protiv naše socijalističke zemlje. Kolektiv je odlučio da uputi pismo Ministarstvu va-

Telegram Ministarstvu vanjskih poslova

U prestorijama kutića »Gradskog magazina« sastali su se radni kolektiv poduzeća »Gradskog magazina«, »Meso-voća« i »Kornata« na kome je Veljko Trinajstić govorio o danu naše Armije i neprijateljskoj politici Vatikana. Prisutni su energično protestirali protiv takve politike. Sva tri kolektiva zajednički su uputili telegram Ministarstvu vanjskih poslova u kojem pozdravljaju odluku Vlade o prekidu odnosa s Vatikanom. Radnici i službenici ovih poduzeća oduševljeno su pozdravili čitanje telegrama.

Briga za ratne vojne invalide

Briga prema članstvu uvijek se sa naročito pažnjom poklanjala od strane rukovodstva Saveza ratnih vojnih invalida grada i kotara Šibenik kroz razne vidove. Naročito se je organizacija bavila radom oko ostvarivanja prava članstva na invalidsku zaštitu po Zakonu o ratnim vojnim invalidima, kako bi što prije i navrijeme ostvarili pravo na invalidske prinadležnosti, pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu, zasnivanje invalidskih predmeta, slijanje prava na novčanu naknadu i u zadnje vrijeme na invalidski dodatak, zalim na slijanje dodatka na djecu, popunjavanje godišnjih prijava, izdavanje knjižica za povlaštenu vožnju, na zaposlenju i prekvalifikaciji, te upućivanju članstva na banjska i klimatska liječenja o trošku organizacije, kao i u pravcu pružanja pomoći teškim invalidima I. i II. grupe sa 100% nesposobnosti, brineći se o njihovim životnim, zdravstvenim i kulturnim potrebama. Sve ovo Savez ratnih vojnih invalida činio je uz pomoć i podršku organa Narodne vlasti i rukovodstvo Saveza bilo je uvijek u

uskoj vezi sa Savjetom za narodno zdravlje i socijalnu politiku Narodnog odbora kotara i gradske općine. To je rezultiralo pravovremenog rješavanja pitanja invalidske zaštite članstva, da lični i porodični invalidi pravilno koriste svoja zakonska prava, da u gradu nema nezaposlenih ličnih ratnih vojnih invalida, a uskoro će takovo stanje biti i na području kotara, pošto je i Biro za posredovanje rada i te kako zainteresiran da se poštuju propisi i Zakon o zaposlenju ratnih vojnih invalida i da se omogućiti i pronađu odgovarajuća radna mjesta za naše drugove ratne vojne invalide. Naročito u zadnje vrijeme shvatila se je ozbiljnije nužnost upošlenja invalida, jer je i to jedan dug zajednice onima, koji su zaslužili naše pažnje, a to je moguće i to će se već početkom siječnja iduće godine u potpunosti riješiti. Malo su o ovim pitanjima vodile računa naše osnovne organizacije, koje su svakako trebale bdjeti nad svakim našim članom i ukazivati mu svoju pomoć i podršku, a to i jeste uz ideološko-politički rad prvenst-

veni zadatak našeg Saveza.

U našem gradu među ličnim ratnim vojnim invalidima postoje tri izrazitija slučaja u nedostatku stambenih prostorija, te bez obzira na opći problem, o ovom pitanju trebalo bi svakako povesti računa i riješiti stambeno pitanje teških ratnih vojnih invalida, drugova Raić Petra, Alić Kreše i Kovač Drage.

Pored toga, što svi lični ratni vojni invalidi imaju pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu i koji pored invalidnine primaju i invalidski dodatak, Savez je u toku ove godine uputio na banjska i klimatska liječenja o svom trošku oko 60 članova i utrošio za njihov oporavak — iznos od din. 1908.000. U nastojanju da se stopostotnim invalidima olakšaju životne potrebe i poboljšaju ekonomski i kulturni uslovi života, kako bi se time bar donekle umanjila posljedica fizičkog nedostatka tih drugova, naš Savez je činio sve, a i ubuduće će raditi na pružanju pomoći i pune zaštite onima, koji su najviše žrtvovali za dobrobit naše socijalističke zajednice. Savez je do sada teškim

invalidima dodijelio 6 radio-aparata, 10 pokrivača, 1 ručnu harmoniku, 2 ormara, 1 štednjak, 3 mardrača i 18 sobnih namještaja u ukupnoj vrijednosti od dinara 1.035.000.— Nadalje je data pomoć bolesnim i samohranim roditeljima na području grada u iznosu od 64 kg šećera, isto toliko mlijeka, 32 kg maslaca i 128 kg suhomesnate robe. Također je pružena pomoć od organizacije Crvenog križa. Samo u ovoj godini data je pomoć u poklonima invalidima u vrijednosti od Din. 500.000.

Zadatak je osnovnih organizacija Saveza da upoznaju sve svoje članove na potrebu podizanja invalidskih prinadležnosti sa dosadašnjih starih knjižica do konca ove godine, jer se poslije toga ne će moći vršiti isplata. Pošto će uskoro uslijediti izdavanje novih isplata knjižica sa važnošću od tri godine, stoga je dužnost rukovodilaca naših mjesnih i blokovskih odbora da u pozore korisnike istih na brižno čuvanje tog važnog isplata dokumenta. O ovom pitanju prilikom pristizanja novih knjižica trebat će voditi računa o hitnosti uručivanja istih da bi članstvo-korisnici invalidskih prinadležnosti navrijeme mogli unaprijed podizati svoju invalidninu. Ovo je važan zadatak i njegovom izvršenju trebaju sa puno ozbiljnosti pored organa za soc. politiku, prići i naše osnovne organizacije i rukovodioci Saveza boraca, jer od toga ovisi (Nastavak na četvrtoj strani)

Savjetovanje zanatskih kolektiva

U prostorijama Zanatske komore Šibenik održano je savjetovanje svih zanatskih kolektiva sa područja Šibenik, Zadar i Knin, na inicijativu Zemaljskog odbora sindikata zanatskih radnika NRH, kojem su prisustvovali pored članova uprave sindikalne podružnice, predsjednici zadruga i predsjednici radničkih savjeta državnih zanatskih radnji.

Ovo je savjetovanje sazvano radi pretresanja pitanja

angažiranja zanatstva na ispunjenju društvenih planova, zatim zbog pitanja sklapanja kolektivnih ugovora za zanatske radionice poljoprivrednih zadruga i privatnih poslodavaca, kao i revizije tarifnih pravilnika za državne i zadrugne radnje.

Savjetovanju je prisustvovalo oko 40 predstavnika sindikalnih organizacija i zanatskih kolektiva iz Šibenika, Zadra i Knina, koji su uzeli živog učešća u diskusiji o raz-

nim problemima koji tište zanatske radionice.

U opširnom referatu drug Bumber se osvrnuo na bitne značajke društvenog plana i podvukao važnost angažiranja zanatskih kolektiva na njegovom ostvarenju. Ostvarenje društvenog plana pojedinog kotara i grada ne predstavlja samo doprinos zanatstva zajednici, već i preduslov zaposlenja samih zanatlija. Ukoliko će svaki zanatski kolektiv učestvovati u razradi vlastitog plana poduzeća, utoliko poštenije jače garancije za njegovo ostvarenje. Da bi zanatstvo ostvarilo obaveze koje postavljaju društveni planovi kotara, mora se boriti da poboljša kvalitet svojih proizvoda i usluga, da bolje razvija komercijalnu stranu svog poslovanja i vodi računa o traženjima tržišta.

Brojni diskutanti govorili su o stopi akumulacije i fonda zanatstva izražavajući mišljenje, da dok proizvodna zanatska poduzeća i zadruge mogu da bez većih teškoća podnose sadanju stopu, dotle uslužne zadruge kao brijačko-frizerska muku muče da bi osigurali svojim zadržarima minimalne plaće. Izjednačavanje stope za sve zanatske radnje ne odgovara zakonskoj moći pojedinih radionica.

Također je više diskutanta govorilo o problemu nadriobrti i pojavi da veća industrijska poduzeća na našem terenu toleriraju nadriobrt, pa ga čak omogućuju u vlastitim radionicama, ne vodeći računa da je takav rad nedopušten i da bavljenje privrednom djelatnosti vodi ukidanju prava na dječji dodatak. Mnogi kolektivi se nesavjesno odnose prema zakonskim propisima. Ista je pojava da i privatni zanatlije zapošljavaju radnike u poslijepodnevnom satovima, a da ove socijalno ne osiguraju.

Osvrćući se na slab rad učenika u školama, nekoliko je diskutanta predlagalo konkretne mjere da se popravi ovako stanje.

Govoreći o tarifnim pravilnicima, istaknuto je da prilikom diskusija koja će se ovih dana voditi pri zanatskim kolektivima, treba da uzmu učešća svi zanatlije, da bi se odstranile pojedine slabosti iz prošlogodišnjih pravilnika.

Delegat Zemaljskog odbora drug Marin Bakica osvrnuo se na kraju na diskusiju, podvukao glavne zadatke sindikalnih podružnica i zanatskih kolektiva pred javnom diskusijom društvenog plana i revizije tarifnih pravilnika, pa je pozvao sve prisutne da se aktivno založe na procvatu zanatstva.

Ekonomski značaj našeg turizma

Naša zemlja obiluje velikim ljepotama kao malo koja zemlja na svijetu. Osim toga, ona leži na raskršnici između istočne i zapadne Evrope i dobro je pristupačna. Ona obiluje rijetko ljekovitim banjama, ugodnom klimom, mnoštvom kulturno-historijskih spomenika, bogata je folklorom itd. Sve je to naše bogatstvo koje možemo dobro koristiti i »prodavati« a da od toga ništa ne gubimo.

Da bi ocijenili ekonomski značaj toga, činjenica je da je 1952. godine prihod od inozemnog turizma premašio milijardu deviznih dinara. Dakle posjet inozemnih turista u 1952. godini bio je veći od 1951. za preko 50%. U samom našem gradu posjet je bio za kojih 60% veći od 1951. godine. Registrirano je preko 1500 turista iz raznih zemalja Evrope i Sjeverne Amerike.

Naš grad posebno odskaka sa svojom kontrastnom romantikom koja privlači strane. Rijetki zaljev sa Prokljanom, ljepote Slapova Krke i predjel od Visovca do Roškog slapa, historijske tvrđave sa brežuljcima, bogato otočje pred gradom, kulturno-historijski spomenici itd. Sve ovo ostavlja dubok dojam vrijednosti našeg kraja na strane posjetioce. Ali moramo priznati da u prošlosti nismo posvećivali dovoljno pažnje unapređenju i omasovljenju ove grane naše privrede, koja nam donosi velike koristi.

No kakve su, međutim, perspektive razvoja našeg inozemnog turizma?

Jasno je da ta perspektiva zavisi u prvom redu od kapaciteta smještaja i odgovarajućeg komfora, zatim dobrog ugostiteljsko-turističkog kadra, pretpostavljajući da će biti ispunjeni svi ostali uslovi koji su potrebni da se strani turisti zadrže u našem gradu (propaganda, odgovarajuće cijene, popravak ceste do Slapova Krke, dobra saobraćajna sredstva itd.).

Uopće je u interesu naše društvene zajednice a posebno u interesu našeg grada, da svi zainteresirani faktori koji rade direktno ili indirektno u turizmu, treba da do-

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

„Repovi“ za kruh mogu se otkloniti

Pred nekoliko mjeseci u ovom listu osvrnulo se: da, iako je našu zemlju pogodila ovogodišnja suša, nema nikakve bojazni radi normalnog snabdijevanja kruhom, jer su žitarice za našu zemlju osigurane iz uvoza. Osim toga, bilo je tu istaknuto, da će se prodaja kruha proširiti i na trgovačke radnje mješovitom robom radi ublažavanja »repova« ispred malobrojnih prodavaonica kruhom.

Tu su vijest potrošači — i to u prvom redu radni ljudi i domaćice — pozdravili sa zadovoljstvom, jer u buduću ne će morati gubiti dragocjeno vrijeme, često na kiši, zimi i gužvi.

Međutim, nažalost, svaki prolaznik može uočiti, da se ispred bilo koje prodavaonice nije do danas ništa promijenilo, dapače da su »repovi« i gužva još veći nego ranije, a da u radnjama mješovitom robom još nema kruha u prodaji. Svakako, da takova slika svakome upada u oči, a naročito strancu, koji ne može da se načudi ovakovom neredu, tim više što ima dovoljnih količina žitarica.

Znači, da se do danas nije dovoljno založilo za rješavanje ovog gorućeg problema koji bi se u stvari mogao vrlo lako riješiti i to: da ona poduzeća koja se bave krušaricom, proizvodnjom i prodajom kruha upriliče sastanak, na kojem će predstavnici tih poduzeća raspraviti i donijeti zaključak kako i na koji način pravilno riješiti normalnu prodaju kruha bez »repova«, gužve i svade. Na tom sastanku moglo bi se raspravljati osim prodaje kruha po trgovinama mješovitom robom i o tome, da bi se na neki način organizirala dobava i prodaja kruha na većim radilištima (Ražine, Elektroželjezara, Brodoremont i t. d.). Tjeme bi se znatno rasteretile prodavaonice u gradu, a s druge strane olakšalo bi se radnim ljudima tih gradilišta da poslije osamsalnog napornog rada ne bi morali stajati u »repovima« i često u žurbi trčati do prijevoznog sredstva (željeznice, kamiona, broda) radi svakidašnjeg obilaženja svojim kućama.

Na kraju važno je naglasiti, da je kvalitet kruha u posljednje vrijeme loš, pa bi bilo uputno da sanitarna inspekcija izvrši pregled i ustanovi zašto kruh nije onakav kakav bi uistinu trebao da bude.

A. D.

Stigao aparat za analizu šećera u krvi

Povodom članka Alberta Druttera u prošlom broju ovog lista, a radi umirenja diabetičara ovog teritorija ovim izvještavamo da nam je stigao aparat za analizu šećera u krvi »Blutzucker-Kolorimetar« od Crecelius-Seifert.

Ispitivanje šećera u krvi vršit će se prema uputama liječnika u laboratoriju Sanitarno-epidemiološke stanice od strane stručnjaka drugarice mr. ph. Živke Zorić.

Istovremeno obavijestavamo da će se u najskorije vrijeme u našem laboratoriju vršiti ispitivanje želučanog soka.

Poliklinika Šibenik

Zašto je meso skuplje kod privatnih mesara?

U jednom napisu u prošlom broju vašega lista, bilo je pisano, da privatni mesari prodaju meso 10 dinara skuplje od poduzeća »Meso-voće«. Tim povodom smatram potrebnim iznijeti sljedeće:

Mi smo pred kratko vrijeme imali u gradu 7 privatnih mesarskih radnji, dok su sada ostale samo 4, pošto su tri ukinute odlukom Privrednog Savjeta zbog raznih prekršaja.

Svi privatni mesari, od svoga postanka, uvijek su prodavali meso skuplje za 10 pa i 20 dinara. Smatram potrebnim podvući, da je to potpuno neopravdano, jer privatni mesari odlaze na iste pazare kao i nakupci poduzeća »Meso-voće« i po istim cijenama kupuju stoku za klanje. Dalje, troškovi oko manipulacije i drugi oko klanja stoke isti su, a za državno poduzeće još i veći. S druge strane, privatnici ne plaćaju akumulaciju ni porez na višak fonda plaća, a nemaju ni tako velikih režijskih troškova koje imaju državna poduzeća. Sve im to omogućava veću dobit i ogromne zarade.

Podvući mi je i to, da, kad im je Narodna vlast dala obrt, da su u svom poslovanju morali biti solidniji i malo ograničiti svoju zaradu, jer su u mogućnosti da meso prodavaju građanstvu jeftinije nego socijalistički sektor baš iz gore iznešenih razloga. Međutim, oni i dalje prodaju meso za 10 dinara skuplje.

Nije slučajno da naši građani postavljaju ova pitanja, jer činjenice pokazuju da pojedini privatni mesari imaju na stotine hiljada dinara uštedevine, tako, da nastaje upravo »utrka« mesarskih stručnjaka za dobijanje mesarskog obrta. Čak neki službenici — mesari iz »Meso-voća« daju otkaze poduzeću, kako bi mogli dobiti obrt i otvoriti svoju vlastitu mesnicu, što svakako ne djeluje povoljno na pravilno poslovanje poduzeća.

Konačno hoću da istaknem, da nema nikakova razloga da privatni mesari prodaju meso skuplje od socijalističkog sektora. Oni bi u najgorem slučaju mogli pridržavati one cijene koje drži i socijalistički sektor.

A. B.

U ZANATSKOJ KOMORI . . .

— Kako to da zanatstvo bira samo jednog vijećnika, razmišlja nekako podozrivo jedan stariji obrtnik, prosto mi ne ide u glavu da nas je industrija u gradu toliko »prebacila«, jer eto možda nema mnogo vremena, kada smo mi zanatlije bili prvi u privredi našeg grada i kotara.

Drugovi su ga ubrzo uvjericili, jako on ima oči i vidi i »Željezaru«, »Lozovac« i »Ražine«, ali ga taj jedan vijećnik nekako potjsjeća, da je njihov »ugled« opao, pa se ne može sa time pomiriti i »objavio bi rat industriji«, pa makar u svojoj grani.

Dvorana Zanatske komore bila je svečano uređena. Veliki je to događaj, zanatstvo će imati svojeg vijećnika, a ovaj ako hoće da radi, imat će dovoljno posla. Privatnike bolj porez, socijalističke radionice imaju svoje muke, iako zanatstvo u cijelini zahvaljujući valjaonici aluminijuma proživljava lijepo dane.

— Znači taj jedan mora biti najbolji od najboljih!

Agitacije bilo je još ranije; sindikalne podružnice birale su delegate i preporučivale im da biraju najboljeg zanatliju. A kada su već bili na okupu u 9 sati u Komori, dakako da je bilo razgovora koga bi, koji je najbolji.

Socijalističke imaju prevagu, uzdahnuo je jedan obrtnik, znači izabran će biti njihov. Susjed ga je razuvjeravao, tu-maćeći mu da nije bitno, da li je zanatlija iz socijalističke ili privatne radionice, već da je pitanje sposobnosti i volje da radi za dobro zanatstva, za njegov procvat.

Nestrpljenje je raslo, jer je trebalo čekati kvorum. Zakazali su delegati sa sela, a njih je oko 30, a to je veliki broj, jer čim ti zakaže samo nekoliko iz grada, nema dvo-trećinske većine. I tako se dogodilo.

— Hajde započnimo, uzalud su neki predlagali. Zakon treba poštivati, a on pruža garanciju demokratičnosti iz-

bora. Da bi se skratilo vrijeme, drug zapisničar održao je predavanje o izborima za vijeće proizvođača, i tako je brzo prošlo vrijeme i u 11 sati započelo se sa kandidiranjem.

— Ja predlažem druga Antu Guberinu, stolara.

— Ja druga Filipija, on je naš stari brodograditelj.

— Ja opet druga Leonarda Šaru, stolara i druga M. Maroti.

— Sve vi nekako samo dovodite, kao da i mi nismo zanatlije, primjećuje jedan.

Ipak je ostalo kod ovog prijedloga.

— A ja bih htio znati vi baš predlažete ove drugove, dajte nam par riječi o svakome.

I sada je trebalo kazati podrobnije o svakome.

Prvi je vrijedan zanatlija i aktivan član političkih organizacija, bivši borac NOV-e, jedan od osnivača zadruge, dobar član Saveza komunista . . .

— Ja moj prijedlog dopupirem ne samo zato, što je on dobar zanatlija, eto on je naš, sa sela, dodao je drug Čipin.

Prešlo se na glasovanje. Drugovi iz izborne komisije »dobro su pazili da netko ne bi dobio dvije cedulje ili dva puta glasao. Dva puta se spisak provjeravao, a rezultat je najbolje kazao o pravilnom njihovom radu. Koliko prisutnih, toliko upisanih, i toliko važećih glasova.

Skup se nije razišao, svatko je želio znati tko će od četiri kandidata dobiti većinu, svaki je imao svoj plus.

— Ante Guberina, stolar 39 glasova, drugi 4, treći 9 i četvrti 4 glasa.

Aplauz, zadovoljstvo i pomalo razilaženje.

— A čini mi se, nekako nas sa sela ne volite, uzviknuo je u šalj drug Čipin, iako njegov kandidat nije imao sreću, da budu prisutni delegati sa sela, jer su zbog kvara prijevoznog sredstva zakasnilo.

V—o

Rijedak događaj u Bratiškovcima

Rodila trojke

Dne 21. ovog mjeseca oko 6 sati u Bratiškovcima, općina Skradin Zorka Ivanica žena Adama stara 36 godina rodila je tri sina. Majka i djeca potpuno su zdravi. Sam porodaj trajao je svega jedan sat.

M. V.

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Zašto su česti prekidi struje?

Naš saradnik posjetio je direktora Elektrodalmacije — Šibenik druga Milivoja Popovića, kojeg je zamolio da odgovori na nekoliko pitanja, a koja bi interesirala naše građane.

Često dolazi do prekida električne struje u gradu, pa bih vas zamolio da kažete koji su tome uzroci?

Prekid električne struje uslovljen je u prvom redu različitim kvarovima na dalekovodima, koja prouzrokuju izbačaj automata u centrali na rijeci Krki. Naravno, bitno je pri tom vodimo da privredna poduzeća budu uvijek snabdjevena električnom strujom. Kada smo prisiljeni da izvršimo neke popravke na području grada, također je potrebno prekidati struju zbog zaštite života elektroinstalatera međutim, naši radnici samoinicijativno, a što je inače protivno propisima, ne obustavljaju struju samo zato, da dotični gradski predjeli ne bi ostali bez nje.

Gradane bi naročito interesiralo o prekidu struje, koji često nastupi prilikom nevremena odnosno grmljavine?

Tačno je da za vrijeme grmljavine grad često ostane bez struje. U tom slučaju mi je nikada ne prekidamo, već jedino kada grom udari u koji električni stup, zbog čega je neminovno potrebno iskopčati struju, da ne bi došlo do težih posljedica.

Da li bi nam nešto mogli kazati o tome zašto su grad i privredna poduzeća na dan 15. ov. mj. ostali bez struje punih šest sati?

U noći od 14. na 15. ovog mjeseca nad našim područjem duvao je jak jugo jačine od preko 70 km na sat. Poslje-

dica tog nevremena bila je da je kod trafostanice na Lozovcu oboreno nekoliko električnih stupova, uslijed čega je neminovno moralo doći do prekida struje zbog popravka koji su se morali izvršiti. Na ovom radu pored šestorice radnika našeg kolektiva, veliku pomoć su nam pružili i radnici iz Tvornice glinice i aluminijuma u Lozovcu, koji su pod veoma teškim okolnostima (brisani prostor i jak vjetar) uspjeli da u nepunih šest sati završe posao.

Gradani često puta ne mogu doći do radnog mjesta zbog prekida struje blagovremeno ne obavijesti?

Prekidi ne ovise o nama, a ukoliko do njih i dođe, tada

Uzroci pomanjkanja vode

U posljednje vrijeme osjeća se u nekim gradskim predjelima vidna oskudica vode. Kako je za vrijeme zimskih dana potrošnja vode daleko manja nego ljeti, a s druge strane rijeka Krka obiluje dovoljnim količinama vode, to smo se, obzirom na nedovoljnu količinu vode, obratili direktoru Gradskog vodovoda, koji je dao neka objašnjenja.

Razlog pomanjkanja vode leži u tome što visoki vodostaj na rijeci Krki stavlja u opasnost električnu centralu, pa je zbog toga uprava vodovoda bila prisiljena staviti na raspoloženje potrebnu količinu vode za dizanje brane na rijeci. Također je jedan od razloga i taj, što su sadašnje cijevi dotrajale i na više mjesta probušene uslijed čega znatna količina vode istječe iz cijevi. Isto tako zbog popravka rezervoara na

blagovremeno izvjestimo naročito privredna poduzeća. Međutim, kada se vrše investicije u pojedinih gradskim predjelima osobito za vrijeme ljeta, tada redovito obavijestavamo građanstvo.

Moram istaknuti da radni kolektivi našeg poduzeća nastoje da povremene kvarove na električnim instalacijama navrijeme otkloni kako bi i privrednim poduzećima i građanstvu osigurali potrebne količine električne energije. Čitav ovaj rad koristi samom poduzeću, koje također posluje po privrednom računu.

Brini, a koji je tekao, bilo je potrebno zaustaviti rad pumpe radi čega je uslijedilo pomanjkanje vode u gradu.

Ukoliko se snizi vodostaj na Krki utoliko će se i opskrba vodom poboljšati, ali se više ne može normalizirati, jer na dosadašnjoj vodovodnoj mreži postoji niz nedostataka, koji se ne mogu ukloniti bez duže obustave pogona. Međutim, stavljanjem u pogon novog vodovoda, koji će biti definitivno dogotovljen u svibnju mjesecu iduće godine, sve teškoće oko opskrbe grada vodom bit će uklonjene.

Uprava vodovoda poduzela je sve mjere da snabdije građanstvo bar najnužnijom količinom vode, a u koliko bi se pogon morao obustaviti ono će pravovremeno obavijestiti građanstvo.

Jakov je odmah mislio drukčije i otac mu je to mišljenje potvrdio: destilirana voda u kapljicama lomila je svjetlost, koja prodiše kroz rupe u čatrnju... Vidiš, ako netko shvaća kao taj profesor, kad uzima da su tome uzrok bakterije, a ne traži uzrok izvan knjiga, ne traži ga u sebi, onda je to ukročeno, šablonsko shvaćanje, na neki način — filozofsko. — A eto, školsko jato je uvijek spremno na takvo gledanje, ograničeno i veoma udobno. — Jakov je to osjećao, obuhvatio intuicijom, koju je izgrađivao kao cjelinu, a pojedinstvo nije mogao razlučiti, nije ni mislio da bi to mogao učiniti, da bi to mogao izraziti, nije pokušavao. — A koga bi to zanimalo? Zar drugove mu ili profesore?

To ga je razbijalo, činilo neodlučnim, nesigurnim u vladanju, u dodiru s ljudima: morao je uvijek očitovati ljudu boju.

Branko je nenadano započeo šalu: udarati drugove torbom po leđima. — Udari, pa uzmakne. — Svi su brzo prihvatili tu zabavu. I Jakov je primi kao ponudenu utjehu; razvedri se, odbije od sebe svako sjećanje i daje se u borbu. Trčali su ulicom i podigli viku. Jakov je odavna osjetio, iako toga nije bio svijestan, da je za društvenost potrebna ograničenost, posebni pretjerani zahtjevi, da imaš u sebi nešto, što će zahtijevati poštovanja, možda zalihu hirovitih iznenađenja, koja će sve držati u napetosti time, što će pobuđivati na utakmicu. A Jakov se predavao iskreno, sasvim, uvijek spreman da drugome da prednost, bio je naravno pregledan kao akvarij i brzo postajao dosadan.

A osim toga iz cijeloga njegova vladanja očitovao se zahtjev za potpunom pravdom. Pa i sada u igri ubrzo osjetio bodljike.

Branko je gospodarski zameknuo zabavu koja mu se sviđala i kad mu se prohtjelo. Nameće svoju volju i uživa u tome. Jakova je udario po leđima da su mu se potresle oči, a kad Jakov brzo odvratio, Branko se uvrijedi, počne

optuživati zbog nepoštena igre. A zbilja je to bila njegova obična pobuna: gospodski mu ugled ne smije pretrpiti takvu bezobzirnost. Istina, mama je govorila, da su svi njegovi drugovi, kao i svi ljudi jednaki, ali je on znao, da tako zbilja nije u životu, da je to samo običaj, kao i molitva; to je bilo očito i prema postupanju sa služavkama i šoferom. Dakle sin uglednog i bogatog liječnika ima posebna prava: to je osjećao na svakom koraku.

Branko je nenadano planuo srdžbom i navalio na Jakova šakama. — A opet Jakov se nije mogao

optuživati zbog nepoštena igre. A zbilja je to bila njegova obična pobuna: gospodski mu ugled ne smije pretrpiti takvu bezobzirnost. Istina, mama je govorila, da su svi njegovi drugovi, kao i svi ljudi jednaki, ali je on znao, da tako zbilja nije u životu, da je to samo običaj, kao i molitva; to je bilo očito i prema postupanju sa služavkama i šoferom. Dakle sin uglednog i bogatog liječnika ima posebna prava: to je osjećao na svakom koraku.

Branko je nenadano planuo srdžbom i navalio na Jakova šakama.

A opet Jakov se nije mogao

optuživati zbog nepoštena igre. A zbilja je to bila njegova obična pobuna: gospodski mu ugled ne smije pretrpiti takvu bezobzirnost. Istina, mama je govorila, da su svi njegovi drugovi, kao i svi ljudi jednaki, ali je on znao, da tako zbilja nije u životu, da je to samo običaj, kao i molitva; to je bilo očito i prema postupanju sa služavkama i šoferom. Dakle sin uglednog i bogatog liječnika ima posebna prava: to je osjećao na svakom koraku.

Branko je nenadano planuo srdžbom i navalio na Jakova šakama.

A opet Jakov se nije mogao

optuživati zbog nepoštena igre. A zbilja je to bila njegova obična pobuna: gospodski mu ugled ne smije pretrpiti takvu bezobzirnost. Istina, mama je govorila, da su svi njegovi drugovi, kao i svi ljudi jednaki, ali je on znao, da tako zbilja nije u životu, da je to samo običaj, kao i molitva; to je bilo očito i prema postupanju sa služavkama i šoferom. Dakle sin uglednog i bogatog liječnika ima posebna prava: to je osjećao na svakom koraku.

Branko je nenadano planuo srdžbom i navalio na Jakova šakama. — A opet Jakov se nije mogao

optuživati zbog nepoštena igre. A zbilja je to bila njegova obična pobuna: gospodski mu ugled ne smije pretrpiti takvu bezobzirnost. Istina, mama je govorila, da su svi njegovi drugovi, kao i svi ljudi jednaki, ali je on znao, da tako zbilja nije u životu, da je to samo običaj, kao i molitva; to je bilo očito i prema postupanju sa služavkama i šoferom. Dakle sin uglednog i bogatog liječnika ima posebna prava: to je osjećao na svakom koraku.

Posjete Gradskom muzeju

U četvrtak 18. ov. mj. naš grad je posjetila grupa studenata arheologije zagrebačkog Sveučilišta u kojem su se zadržali dva dana. Oni su tom prilikom izvršili posjetu Gradskom muzeju, gdje su detaljno pregledali sve postojeće ostsjeke. Studenti su pokazali živo zanimanje za rad ove naše kulturne ustanove.

Pored toga, također su pregledali i ostale objekte u gradu od historijsko-umjetničke važnosti.

Direktor Državnog arhiva u Dubrovniku Dr. Vjeko Foretić posjetio je prošlih dana Gradski muzej te je izrazio svoje zadovoljstvo na bogatim materijalima koje je do sada Muzej prikupio.

Snizene cijene ogrijevnom drvu i obući

Gradsko poduzeće »Gradski magazin« ponovno je snizilo cijene ogrijevnom drvu, tako da sadašnja cijena drvetu iznosi 2000 dinara po kubičnom metru.

Ovih dana Jugoslavenski kombinat obuće iz Borova, koji ima prodavaonicu i u našem gradu, izvršio je veliko sniženje cijena raznim vrstama muške i ženske obuće.

MALI OGLASNIK

MIJENJAM STAN u Zagrebu ili Beogradu za stan u Šibeniku. Upitati: prof. Boris Markušić, gimnazija — Šibenik.

pomicao je oprezno staklenu ploču, zaustavljena daha. Nije podigao glavu kad je ušao Jakov. — Radio je tako gotovo cio dan za liječnika Blaska bakteriološka istraživanja i analize. Bio je dobar bakteriolog u naknadu za nesvršenu gimnaziju i medicinu; zbog prevelikog oduševljenja za nauku zapuštao je u gimnaziji neke predmete i tako ostao bez mature.

Kroz prizemni prozor u vrtu pao je širok trak sunca, procijeden kroz lišće javora, na slo. Svjetlost se rabijala o epruvete, retorte, posude, sjajne metalne spravice, pa se raštrkala po sobi, po knjigama, slikama, onim slatkasim umjetničkim reprodukcijama ranih impresionističkih slikara u bojama, starom naslonjaču, obuhvatila sobu i učinila je još jače domaćom, toplom. Neiscrpljivo vrelo ilustracija u ormaru, i knjige s čarobnim pripovjerkama — pa se pružiš na čisti jelov pod u mirisu lavandule pomiješanu s mirosom žeste i kemikalija.

(Nastavit će se)

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno kazalište NAJVAŽNIJE SAOBRAĆAJNE VEZE

ČETVRTAK, 25. XII. — MRTVI NE PLACAJU POREZ — komedija od Manzari-a. Početak u 20 sati.

NEĐELJA, 28. XII. — SILVA — operela od E. Kalmana. Početak u 19,30 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog crta-nog filma u prirodni bojama — BAMBI — Dodatak: Filmske novosti br. 47. (do 25. XII.) Premijera američkog filma — MERTON NA FILMU — glavnu ulogu tumači Red Skelton. Dodatak: Filmske novosti br. 48.

SLOBODA: premijera njemačkog filma — SAVJETNIK GEIGER Dodatak: Pod sjenkom Helebarda. (do 25. XII.) Američki film — LESSIE SE VRAĆA KUĆI —

Narodno sveučilište

U srijedu 31. prosinca o. g. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća (poviše Narodne kavane) održat će drug Nikola Perkela predavanje pod naslovom: »DRUŠTVEN-NA ULOGA KNJIGA I BIBLIOTEKA« Dvorana zagrijana. Početak u 19 sati.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

Iz matičnog ureda

ROBENI

Gordani kći Paške i Senke r. Peručić; Branko sin Sime i Filomene Marlinović; Zoran sin Drage i Anke Stojić; Milenko i Zlatko sinovi Ivana i Matije Perković; Diana kći Ivana i Marice Štrkalj; Ivan sin Sime i Ljubice Staničić; Lukica sin Luke i Marije Bucal; Zlatko sin Franje i Anke Turk; Boško sin Jere Luce Erceg i Meri kći Milivoja i Dragice Bilan.

VJENČANI

Polanča Anle, državni službenik — Čakić Petrovka, trg. pomoćnik i Despot Dujo, pomorac — Petković Zorka, domaćica.

UMRLI

Janjac Ivanka rođ. Tambića, star 70 god.; Ban Ivan pok. Marika, star 48 god.; Zmiko Miloš Stevana, star 60 mj.; Pavlović Leonard pok. Anle, star 66 god.

Svečanost u foyeru Narodnog kazališta

14. prosinca o. g. nakon svečane predstave povodom 25. godišnjice umjetničkog rada Bruna Belamarića održana je u foyeru Narodnog kazališta zakuska, kojoj je pored čitavog kolektiva Narodnog kazališta i dobrovoljaca u opereli »Silva« prisustvovala i predstavnik Savjeta za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine drug prof. Božo Slošić.

Između mnogobrojnih čestitki Bruno Belamarić je također primio i čestitku od Predsjednika Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ Dr. Ivana Ribara.

OBAVIJEST

MOLIMO NAŠE PRETPLATNIKE, DA PODMIRE SVOJA DUGOVANJA ZA 1952. GODINU I DA NAVRIJEŠE OBNOVE PRETPLATU ZA 1953. GODINU.

TROMJESEČNA PRETPLATA IZNOSI 60 DINARA, POLUGODIŠNJA 120, GODIŠNJA 240 DINARA.

UPLATE VRŠITI NA »ŠIBENSKI LIST« TEKUĆI RAČUN BR. 531—903.200 — NARODNA BANKA, FILIJALA - ŠIBENIK.

Uredništvo

Diplomirani elektrotehničari

sa završenom vojnom obavezom potrebni su u većem broju za naše 110 kV transformatorske stanice Šibenik, Split, Dujmovača i Kraljevac. Nastup službe od 1. do 31. I. 1953. Na praktičnom radu u Kraljevcu do polovine 1953. godine kada bi sudjelovali na montaži transformatorskih stanica 110 kV, a zatim ostali u istima kao pogonsko osoblje. Prednost imaju tehničari iz mjesta gdje se grade stanice. U Kraljevcu stan i hrana osigurani. Plata po tarifnom pravilniku.

Lične ili pismene ponude slati

Hidroelektrana „Tito“
Split, Drvarska 1.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Priredbe povodom Dana Armije

Streljačka sekcija SD Mornar pobjednik u garnizonom takmičenju

U nedjelju 21. ovog mjeseca na strelištu u Mandalini održano je u čast 11-godišnjice JNA garnizono takmičenje u gadanju na kojem je učestvovalo 7 ekipa sa 35 strijelaca, od čega petorica iz sastava vojnih jedinica, zatim ekipe Remontnog zavoda i SD Mornar. Vrijeme i teren bili su veoma povoljni, ali ipak nisu postignuti očekivani rezultati.

Prvo mjesto u ekipnom takmičenju a ujedno i diplomu osvojili su strijelci SD Mornar postigavši 115 krugova od 350 mogućih. Drugo mjesto pripalo je ekipi komande Garnizona JRM sa 76 krugova, treće mjesto zauzela je ekipa jedinice druga Krstičevića sa 73 kruga, a zatim slijede jedinica druga Mirko-ovića sa 70, druga Jarnevića sa 63, Remontnog zavoda 44, dok je posljednje mjesto zauzela jedinica druga Mance-a sa 35 postignutih krugova.

Pojedinačni plasman izgleda ovako:

- I. poručnik Filipović sa 49 krugova od 70 mogućih,
- II. kapetan Basta za 40,
- III. Belamarić sa 37 krugova i t. d.

OBAVIJEST

S obzirom na predstojeći zaključak knjiga i izradu bilansa za 31. XII. 1952. u Narodnoj banci upozoravaju se komitenti da sve naloge bilo za virmanska bilo za gotovinska plaćanja predaju na izvršenje ovoj filijali najdalje do 27. ovoga mjeseca. U vremenu od 29. do 31. XII. 1952. trebaju komitenti da predaju banci na izvršenje samo one naloge koji se nisu iz bilo kojeg razloga mogli likvidirati do 27. XII. 1952. Ovo isto vrijedi i za budžetske ustanove i nadležstva. Iz prakse prošlih godina proizlazi da su većina komitenta čekali sa izvršenjem svojih naloga preko banke zadnja dva dana, što je mnogome ometalo normalan rad u banci i otežavalo radove na izradi završnog računa, koji kod Narodne banke FNRJ treba da bude završen u veoma kratkom roku. Da se ovo ne bi ponovilo i ove godine, upozoravaju se komitenti da se pridržavaju gornjih rokova za likvidaciju svojih naloga.

Nadalje se upozoravaju komitenti, da će ova filijala prodavati plative obrasce do zaključno 27. XII. 1952., pa je potrebno da se svaki komitent od toga vremena opskrbi sa potrebnom zalihom.

Prošle godine Narodna banka uslijed radova na bilansi nije radila sa strankama 2. siječnja. Po svojoj prilici i ovoga puta ova filijala ne će raditi na dan 2. siječnja nego samo intencio, pa se komitenti upozoravaju da će u našim prostorijama biti na vidnom mjestu objavljeno da li će se raditi ili ne.

O pitanju izvršenja kasenog plana mnogi komitenti nisu posvećivali dovoljno pažnje, a niti su se na vrijeme interesirali da im se potrebna novčana sredstva osiguraju. Većina naših komitenta bi se tek po ukazanoj potrebi obraćala na ovu filijalu za novčanim sredstvima i to sa zakašnjenjem, tako da ova filijala nije bila u stanju kod ograničenih kvota osigurati kasena sredstva. Ovim se upozoravaju svi bančni komitenti da trebaju najdalje do 1. i 2. u mjesecu dostaviti ovoj filijali svoje potrebe i to pismenim putem kako bi se moglo svakom poduzeću osigurati kasena sredstva unutar predviđenih mogućnosti. Za one komitente koji svoja traženja ne dostave u određenom roku, ne može da snosi krivicu ova filijala, niti može komitent da traži da se ta sredstva osiguraju odmah.

Narodna banka FNRJ
Filijala Šibenik

Interesantno je, da su se na takmičenju pored starijih strijelaca pojavili i početnici pri čemu treba tražiti uzroke za nepotpuni uspjeh. Rezultat su dokazali da su mnogi učesnici ovog takmičenja nastupili bez dovoljno treninga. Međutim, interes za ovo takmičenje pokazao je, da u našem gradu postoji daleko veći interes, nego što to do sada registrirani rezultati iz oblasti ovog sporta pokazuju.

M. P.

U posljednjem ovogodišnjem međunarodnom susretu

Zapadna Njemačka-Jugoslavija 3:2 (2:2)

U Ludwigshafenu odigrana je pred 80.000 gledalaca međunarodna nogometna utakmica između reprezentacija Zapadne Njemačke i Jugoslavije. Susret je završio za slavnom pobjedom Zapadne Njemačke.

Zgoditke su postigli u 1. minuti Termath, 38. min. Čajkovski, 40. min. Bobek (jedanaesterac), 43. min. Morlock i u 70. min. Rahn.

Utakmicu je sudio Ellis (Engleska), koji je gotovo svaki prekršaj nad našim igračima sudio u korist njemačkih reprezentativaca.

Utakmica je odigrana po veoma teškom i blatnjavom terenu. Njemači su dugim loptom često ugrožavali naša vrata osobito u drugom dijelu igre, kada naša reprezentacija nije uputila gotovo niti jedan udarac na vrata nje-

Zlarin, 22. XII. Danas poslije podne u prisustvu priličnog broja mještana i izletnika iz Šibenika odigrana je prijateljska nogometna utakmica u čast 11-godišnjice JNA između Garnizona JRM Šibenik i kombinirane ekipe mjesnog kluba i vojne jedinice. U tehnički dotjeranijoj i nadmoćnijoj igri ekipa Garnizona JRM pobijedila je sa rezultatom od 4:1 (0:1). Utakmica je protekla u prijateljskoj atmosferi.

M. P.

U posljednjem ovogodišnjem međunarodnom susretu

Zapadna Njemačka-Jugoslavija 3:2 (2:2)

U Ludwigshafenu odigrana je pred 80.000 gledalaca međunarodna nogometna utakmica između reprezentacija Zapadne Njemačke i Jugoslavije. Susret je završio za slavnom pobjedom Zapadne Njemačke.

Zgoditke su postigli u 1. minuti Termath, 38. min. Čajkovski, 40. min. Bobek (jedanaesterac), 43. min. Morlock i u 70. min. Rahn.

Utakmicu je sudio Ellis (Engleska), koji je gotovo svaki prekršaj nad našim igračima sudio u korist njemačkih reprezentativaca.

Utakmica je odigrana po veoma teškom i blatnjavom terenu. Njemači su dugim loptom često ugrožavali naša vrata osobito u drugom dijelu igre, kada naša reprezentacija nije uputila gotovo niti jedan udarac na vrata nje-

Ukidanje industrijskih bonova

U »Službenom listu FNRJ« br. 56/52 objavljena je Uredba o ukidanju industrijskih bonova.

Prema toj Uredbi industrijski bonovi koji se nalaze u opticaju važe u trgovini i za plaćanje određenih usluga uz 80% popusta do 31. prosinca 1952. god. zaključno. Poslije toga roka, Narodna banka ne će odobravati regres na realizirane industrijske bonove.

S drugu stranu, industrijske bonove, realizirane (primljene) do 31. prosinca 1952. god., trgovinska i ugostiteljska poduzeća i organizacije, kao i socijalne ustanove treba da podnesu na regres nadležnoj filijali Narodne banke FNRJ najdalje do 3. siječnja 1953. god. zaključno.

1. da se sva primanja koja će se po postojećim propisima stvarno isplatiti do 15. prosinca 1952. god. zaključno imaju isplatiti dijelom u bonovima a dijelom u gotovom novcu, kao i do sada, bez obzira da li se radi o primanju unazad [za proteklo vrijeme] ili unaprijed [za dio prosinca ili za cijeli prosinac t. g.].

2. da se sva primanja koja će se po postojećim propisima stvarno isplatiti poslije 15. prosinca 1952. god. imaju isplatiti samo u gotovom novcu.

Prema tome, po pitanju isplata iz prednjeg stava mjerodavno je vrijeme kada se isplata stvarno vrši, a ne vrijeme za koje se isplata vrši.

Što se tiče industrijskih bonova koji se nalaze u depozitima u smislu postojećih propisa, a kojima se ima postupati na slijedeći način:

a) Industrijski bonovi koji su podignuti kod Narodne banke za isplatu plaća, zarada i drugih novčanih primanja, a koji ne budu uručeni korisnicima do 15. prosinca

1952. god., već se u smislu odnosnih propisa budu zatekli u depozitu kod poduzeća, nadležstva, ustanova i dr., mogu se od 16. do 31. prosinca 1952. god. od strane pomenutih depozitnih mjesta predati nadležnoj filijali Narodne banke, koja će im odobriti odgovarajuću vrijednost za te bonove.

b) Industrijski bonovi koji se nalaze u depozitu kod organa pravosuđa, organa unutrašnjih poslova i drugih organa Narodne vlasti, a koji su predmet ostavinskih sporova, krivičnih i imovinskih isledenja i dr., (na pr.: slučaj nađenih industrijskih bonova čiji je vlasnik nepoznat) imaju se poslije 15. prosinca 1952. god. ukoliko do tada ne budu dosuđeni odnosno predani vlasniku na slobodno raspolaganje — predati od strane ustanova odnosno organa, kod kojih se bonovi nalaze po zakonskom osnovu, nadležnoj filijali Narodne banke najdalje do 31. prosinca 1952. god. Ove bonove ustanove odnosno organi imaju podnijeti filijali Narodne banke zajedno sa popratnim aktom i odgovarajućim popisom, koji treba da sadrži oznaku svakog pojedinog predmeta, nominalni iznos bonova za svaki predmet i dinarsku vrijednost toga iznosa. Filijala Narodne banke, sa svoje strane, izdat će odnosnom organu po primljenim bonovima posebnu potvrdu za svaki predmet, koja ima da sadrži: oznaku organa — podnosioca, oznaku predmeta, i dinarsku vrijednost primljenih bonova (nominalni iznos pomnožen sa 4).

Ove priznanice, kada odnosi predmeti budu likvidirani, mogu se realizirati kod one filijale Narodne banke koja je tu priznanicu izdala i to po pismenom traženju nadležnog organa (podnosioca bonova) na poleđini priznanice, uz oznaku lica kome se vrijednost ovih bonova ima isplatiti. Skreće se pažnja da se gornji rokovi ni u kom slučaju ne će produžavati.

Narodna banka FNRJ
Filijala Šibenik

Briga za vojne invalide

(Nastavak sa druge strane)

da li će naši članovi navrijeme doći do svojih prinađenosti u slijedećoj godini. Nadalje, pred našim Savezom postoji ozbiljan zadatak oko izdavanja novih članskih knjižica i značaka Saveza, koje se po prvi put uvode u našoj organizaciji.

Kao koristan materijal, a i potreba za ideološko-politički rad sa članstvom, te radi što boljeg upoznavanja sa pravima i dužnostima članstva, pored ostalih u mnogome će najbolje poslužiti naš »Invalidski list« — organ Saveza ratnih vojnih invalida Jugoslavije, pa je potrebno da se svi naši rukovodioci osnovnih organizacija preplate na taj list, a zatim pristupe preplaćivanju cjelokupnog članstva, pošto će u njemu pored političkih, kulturnih i privrednih, moći naći i sva važna pitanja iz invalidske zaštite.

Sa puno pažnje i aktivnosti treba prići predstojećem zadatku oko pregleda i upućivanja ličnih i porodičnih vojnih invalida na banjska i klimatska liječenja, kako bi komisija za pregled koja će otpočeti radom u početku siječnja mogla svoj posao uspješno završiti najkasnije do 15. ožujka 1953. god. Ovo je zadatak, koji iziskuje steženi rad i o njemu će zavisti da li će 504 lična i 38 porodičnih invalida pravilno i navrijeme koristiti banjsko i klimatsko liječenje u idućoj godini. O ovom pitanju trebalo bi znatno pomoć pružiti Sarajevu, nar. zdravlje i soc. politiku NOB košara i gradske općine, zdravstvene ustanove, te Savez boraca grada i kolara Šibenik. I ovdje trebaju naročito voditi brigu pored izvršnog odbora Saveza rat. voj. invalida, rukovodstva osnovnih organizacija Saveza i navrijeme upoznati svoje članstvo o komisijskim pregledima za liječenje.

Nerad i aljkavost članova Nadzornog odbora, koji od svog izbora nije niti jednom pregledao finansijsko poslovanje niti davao sugestije za pravilniji rad o ovom pitanju, a s druge strane nekoektivnost izvršnog odbora u radu, rješavanju i izvršavanju osnovnih zadataka Saveza, rezultat je da je malo posjeta učinjeno terenu, te se tako zapustio ideološko-politički rad sa članstvom, što je upravo i glavni razlog neuspjeha u naplati članarine. Istina, ovdje se može dati krivica i našim osnovnim organizacijama, koje nisu pokazivale inicijativu u radu sa članstvom, već su u očekivanju nekih direktiva od strane izvršnog odbora, zapustili ulogu i rad svojih organizacija. Ništa bolje nisu ni članovi Plenuma u tom pravcu djelovali, već su kao i rukovodioci osnovnih organizacija nedovoljno vodili računa o životu i radu našeg Saveza.

Bolje organizacije u plaćanju članarine jesu Bribir, Kaprije, Perković, J. Primošten, B. Primošten, Rogoznica, Zlarin, Žirje, u gradu — blok Gorica, Grad-Obala Crnica, Varoš II, Šubičevac, Baldekin i Mandalina, dok su najlošije organizacije na području kotara Blice, Sonković, Tribunj, Tijesno, Vrpulja, Bratškovci, Čista Mala, Dubrava, Donje Polje, Dubravice, Đevrske, Grebaštica, Jezera, Lepenica, Raslina, Rupe, Sapina Docca, Skradin, Varivode, Zaton, Zablache, te u gradu blok Plišac.

Malo je bilo pomoći u radu našim osnovnim organizacijama sa strane organizacija Saveza komunističke općenosti, nije bilo nuke za ineresiranosti za njihov rad i probleme. Nije se vodilo računa o izboru i sastavu mjesnih i blokovskih organizacija, a još manje o praćenju njihove aktivnosti, što je svakako nepravilan stav i ubuduće treba da se ta pomoć znatno osjeti, kako bi se naše organizacije znatno učvrstile i osamostalile, a time naš uspjeh bio znatno veći i uspješniji. To se odnosi i na organizacije Saveza boraca, jer ni one nisu ništa učinile po tom pitanju. Ipak, potrebno je istaći da treba voditi računa o pravilnom zaduženju, kako se ne bi dogodilo da predsjednik jedne naše osnovne organizacije bude ujedno predsjednik i organizacije Saveza boraca,

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

SAT KROZ STOLJEĆA

Covjek je oduvijek mjerio vrijeme — upravljao se prema najstarijem satu — suncu, koje je i do dan — danas ostalo za mnoge primitivne narode jedino sredstvo za mjerenje vremena.

U današnjem dobu tehnike, željeznice, zračnog i broskog saobraćaja, tvornica i opservatorija, nemoguće je zamisliti normalan život bez jedne takve male i precizne sprave — sata, bez koga bi u cijelom svijetu nastao pravi haos.

Sat ima svoju dugu historiju, koja počinje sa historijom čovjeka kao razumnog bića.

Prvobitni ljudi određivali su vrijeme posmatranjem položaja sunca na nebu, kao što to, uostalom, čine još i danas mnogi ljudi na selu. Međutim, pošto takvo mjerenje vremena nije bilo tačno, ljudi su ga mjerili na taj način, što su mjesto sunca, počeli posmatrati sjenu koju baca neki predmet. Sjena bačena na horizontalnu površinu je kraća, što je sunce više, a duža kad sunce izlazi ili zalazi. Mjerenjem dužina sjene moglo se je dosta tačno odrediti vrijeme.

Međutim, sunčani satovi mogli su se upotrebiti samo po sunčanom vremenu. Po oblačnom vremenu i po noći ti su satovi bili neupotrebljivi. To je bio razlog da su Kinezi došli na ideju vodenog sata. Oni su četiri suda za vodu postavili stepenasto jedan iznad drugog. U gornji sud se je sipala voda koja se ravnomjerno prelijevala iz jednog u drugi sve do najnižeg suda koji je bio građiran crticama koje su označavale sate. Cvar, koji je narodu objavljivao vrijeme, imao je i taj zadatak da gornji sud puni vodom i da prazni gornji sud.

U životu, ljudi obično za svoje potrebe koriste ono, čega imaju u izobilju. Tako su kaluđeri po manastirima došli na ideju da svijetle koje su gorjele samo za pokoj duša iskoriste i za mjerenje vremena. Oni su ustanovili tačno vrijeme, koje je potrebno jednoj svijetli da izgori. Onda su svećenici podijelili zarezima koji su pokazivali satove. Daleko bi nas odvelo kad bi naorajali kakvih je sve satova bilo do pojave prvih satova na mehanički pogon. Zato ćemo prijeći na sat sa tegom, koji se sinatra prvim satom na mehanizam i koji je po svojoj prilici potekao iz Arabije.

Sat sa tegom zasnovan je na principu bunarskog vretena, gdje je vidro-teg, a ručica — kazaljka. Kad se vidro slobodno spušta u bunar,

vreteno se okreće sve većom brzinom. Trebalo je naći način, kako da se osigura ravnomjerno padanje tege, odnosno odvijanje vretena.

Prvi satovi sa tegovima bili su, u poređenju sa današnjim, vrlo grubo izrađeni, a imali su samo jednu kazaljku. Navijali su se nekoliko puta dnevno.

Na principu klatna mogu se raditi samo zidni i veliki satovi na tornjevima. Jedan od takvih satova je Bin Ben na Vestminsterskom tornju u Londonu. Velika kazaljka tog sata duga je tri i po metra. Svaka brojka 75 cm. Težina klatna iznosi 200 kg.

Međutim, sa razvojem tehnike i društvenog života, gdje je svaki minut dragocjen, ukazala se je potreba za takvim satovima kog čovjek uvijek može imati uza se. I tako dok su ostali tehnički izumi sa razvojem tehnike dobivali sve veće razmjere, kao na primjer: brodovi, mostovi, avioni, tenkovi, neboderi i t. d., sa satom stvar stoji obrnuto. Sat je bio savršeniji postojao je sve manji, tako da je dostigao dimenzije ukrasnog kamena na prstenu bogatih žena.

Od kada je izrađeno »Nirnbearsko jaje«, prvi džepni sat sa oprugom, satovi su poslali ne samo sprave za mjerenje vremena, već i igračke za prinčeve i kraljeve.

Bilo je tu satova koji su svirali, pjevali, prikazivali balet, satova koji su pokazivali sunčevu i mjesječevu mijenu, godišnje doba i crkvene praznike.

Danas se više takvi satovi ne izrađuju. Sat je prestao da bude igračka, već neophodna potreba svakog radnog čovjeka.

Najveće energije u bioškom svijetu

Najveću energiju u bioškom svijetu razvijaju najveće životinje. Na prvo mjesto dolazi kit, koji svoje ogromno tijelo od oko 120.000 kg kreće brzinom od 37 kilometara na sat. On ovo postiže svojim nevjerovalno jakim mišićima koji razvijaju energiju od oko 530 konjskih snaga, tj. koliko jedan srednji tenk ili sportski avion. Međutim, to je samo apsolutna snaga. Relativno najveću snagu od svih riba ima delfin i ona iznosi 88 konjskih snaga po toni mišića što znači da kada bi delfin bio veliki kao kit imao bi nekoliko hiljada konjskih snaga.

Da li će biti nafte u budućnosti

Američki institut za naftu objavio je na osnovu najnovijih ispitivanja podatke iz kojih se vidi da su u neosnovana strahovanja izvjesnih siročnjaka da će u skorij budućnosti nastupiti oskudica nafte. Iz ovog izvještaja vidi se da su u 1951. godini otkrivena nova nalazišta nafte koja su dvaput veća od godišnje potrošnje Sjedinjenih Država. Dok je prošle godine američka proizvodnja nafte dostigla 2,5 miliona barela i postavila nov rekord, dosada otkrivena i otvarana nalazišta imaju 32 miliona barela nafte. Vrlo zanimljiva obavještenja dala je Američko udruženje za plin o korišćenju prirodnog plina. Sve do 20-tih godina ovog vijeka prirodni plin se nije iskorišćavalo. Međutim, poslije 15 godina utrošila se proizvodnja prirodnog plina Građenjem vrlo skupih dovodnih cijevi za plin u ukupnoj dužini od 500.000 kilometara u Sjedinjenim Državama je omogućeno da se industrijske i civilne potrebe u vrlo velikoj mjeri zadovoljavaju korišćenjem prirodnog plina. Danas, ok o četiri petine utrošenog plina u Sjedinjenim Državama je prirodnog porijekla, a osim toga postoji težnja da se udio prirodnog plina znatno poveća idućih godina.

Šta košta savremeni avion

Budžeti većine zemalja opterećeni su velikim izdacima za proizvodnju aviona. Izdaci za ratne avione su takvi da ponekad izgledaju fantastični. Za vrijeme rata 1944 godine koštao je u Sjedinjenim Američkim Državama »Mustang F-51« 60.000 dolara. Super tvrdava B-29 750.000 dolara. Leteća tvrđava B-17 300.000 dolara. U 1952. godini plaća se za jedan »Sejber F-30« 450.000 dolara, a za B-56 4.500.000 dolara. Samo nišansko-radarska sprava na B-36 i B-47 košta 30.000 dolara. Kao što se vidi proizvodnja ratnih aviona je veoma skupa.

kao što je slučaj u Lozovcu i Dubravcima. Nema sumnje da ono nije nepravilno, pa stoga treba odmah ispraviti, jer to dovodi da u tim mjestima ne će pravilno raditi ni naša organizacija, a ni organizacija Saveza boraca.

Na dobrovoljnim radnim akcijama učestvovalo je oko 2.000 članova — ličnih i porodičnih ratnih

Mašo Lokas